

Suomen Olympiakomitea ry Huippu-urheiluyksikkö

**Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
Yksikön päällikkö Elina Harjunen, Projektipäällikkö Mika Puukko**

Asia: Suomen Olympiakomitea ry:n lausunto lukioiden erityisen koulutustehtävän ja valtakunnallisen kehittämistehtävän valtakunnallisesta tarpeesta

Suomen Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikkö johtaa ja koordinoi suomalaista huippu-urheiluverkostoa. Toimintatavassa keskeistä on yhteistyö ja osaamisen jakaminen.

Suomalaisen urheilun kolme strategista valintaa ovat kansainvälinen menestys, korkeatasoinen osaaminen ja arvostettu urheilu. Näiden valintojen mukaisten tavoitteiden saavuttaminen vaatii systemaattista yhteistyötä myös koulu- ja urheilutoimijoiden välillä.

Urheilijan kaksoisura-ajattelu on yksi suomalaisen urheilun keskeisiä arvovalintoja. Suomalainen urheilu pyrkii mahdollistamaan urheilijoille opintomahdollisuudet aina perusasteelta korkea-asteelle sekä tukemaan myös urheilijan urasiirtymää urheilu-uralta siviilialalle. Urheilijoiden kaksoisurien turvaamiseen viittaa myös EU Guidelines on Dual Career of Athletes (2012) – ohjeistus Euroopan Unionin jäsenmaille urheilijoiden kaksoisurien turvaamiseksi.

Toisen asteen urheiluoppilaitosjärjestelmä on vahva perusta suomalaiselle kaksoisura-ajattelulle ja se on integroitunut kiinteäksi osaksi valtakunnallista urheilujärjestelmäämme. Urheilijan kannalta katsottuna urheilun erityinen koulutustehtävä on merkittävä. Ilman valtakunnallista toisen asteen urheiluoppilaitosverkkoa nuoret urheilijat eivät pystyisi yhdistämään tavoitteellista opiskelua ja kansainväliseen huippu-urheiluun tähtäävää systemaattista harjoittelua. Urheilun lajiliitot ja urheiluseurat arvostavat suuresti urheiluoppilaitosjärjestelmää, josta yhtenä osoituksena on heidän osaamis- ja talousresurssi-investoinnit muun muassa oppilaitosten valmentajapalkkauksiin.

Urheilulukioiden toiminta on ollut tuloksekasta; oppimistulokset ovat keskimääräistä parempia, keskeyttämisprosentit pieniä ja opiskelijoiden kehittyminen urheilussa on ollut hyvää. Esimerkiksi Rion Olympiakisoissa 2016 Suomen joukkueen urheilijoista 45 % oli valmistunut urheilulukioista (liite 1).

Suomen Olympiakomitea pitää erittäin tärkeänä, että Opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotuksessa esitetään urheilun erityistehtävän jatkamista, rahoituksen säilyttämistä ja järjestelmän edelleen kehittämistä vastaamaan koulutuksen ja urheilun muuttuviin haasteisiin. Lisäksi Olympiakomitea pitää tärkeänä, että urheilulukioita kehitetään samassa suunnassa valtakunnallisen huippu-urheilujärjestelmän kehittämisen kanssa.

Suomen Olympiakomitea toivoo, että myönnettäessä lukioille urheilun erityisiä koulutustehtäviä sekä valtakunnallisia kehittämistehtäviä painotettaisiin valinnoissa erityisesti seuraavia asioita;

- Valtakunnallinen urheilun erityisen koulutustehtävän oppilaitosverkosto tulisi kattaa sekä talvi- että kesälajit. Erityisen tehtävän urheilulukioiden määrä tulisi pitää nykyisellään kuitenkin niin, että muutamalle koulutuksen järjestäjälle tulisi myöntää valtakunnallinen kehittämistehtävä. Nämä valtakunnalliset kehittämistehtävät tulisi kohdentaa urheilun kannalta merkittävälle paikkakunnille, joihin on jo nyt syntynyt monilajinen urheilun osaamiskeskittymä ja joihin keskeiset suomalaiset lajiliitot ohjaavat toimintaansa.
- Urheilun erityisen koulutustehtävän ja sen ministeriön kautta saatavan rahoituksen säilyttäminen on erittäin merkittävää suomalaisten urheilijoiden ja urheilun kannalta. Valtakunnallisen rahoituksen lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee ohjata omaa rahoitusta erityisen tehtävän oppilaitokselle, jotta sillä on edellytykset hoitaa laadukkaasti valtakunnallinen erityinen koulutustehtävä.
- Valtakunnallinen rahoitus ja lupa poiketa valtakunnallisesta tuntijaosta tulisi kohdentua vain valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävälle toimijoille. Näitä ovat sellaiset urheilulukiot, joihin suomalaisen urheilun keskeiset menestyslajit ohjaavat systemaattisesti nuoria potentiaalisia urheilijoitaan, joihin ko. lajien lajiliitot kohdentavat talous- ja/tai henkilöstöresurssiaan ja joilla on vahva pedagoginen osaaminen urheilijoiden kaksoisurien rakentamisesta ja tukemisesta. Urheilutoiminnan laaja-alaisuuden turvaamiseksi on tärkeää, että valtakunnallisten tehtävien lisäksi koulutuksen järjestäjillä olisi tulevaisuudessakin mahdollisuus omalla päätöksellään mahdollistaa urheilun ja opiskelun joustava yhdistäminen paikallistasolla.
- Valtakunnalliset erityisen tehtävän urheilulukioiden tulisi olla monilajisia keskittymiä, joissa opiskelee useiden eri lajien urheilijoita. Niiden tulisi toimia kiinteässä yhteistyössä paikallisen urheiluakatemian tai valmennuskeskuksen kanssa. Suomalaisessa urheilussa on rakennettu määrätietoisesti eri toimijoiden yhteistyötä kansainvälisesti kilpailukykyisten toimintaympäristöjen saavuttamiseksi (liite 2). Kansainvälisissä vertailuissa urheilijan arjen toimintaympäristöt on todettu yhdeksi urheilun tärkeimmistä menestystekijöistä (LÄHDE: De Bosccher, V., Shibli, S., Westerbeek, H & van Bottenbugh, M. 2015. Successful elite sport policies. An international comparison of the Sports Policy factors Leading to International Sporting Success (SPLISS 2.0) in 15 nations. Maidenhead: Meyer & meyer Sport Ltd).

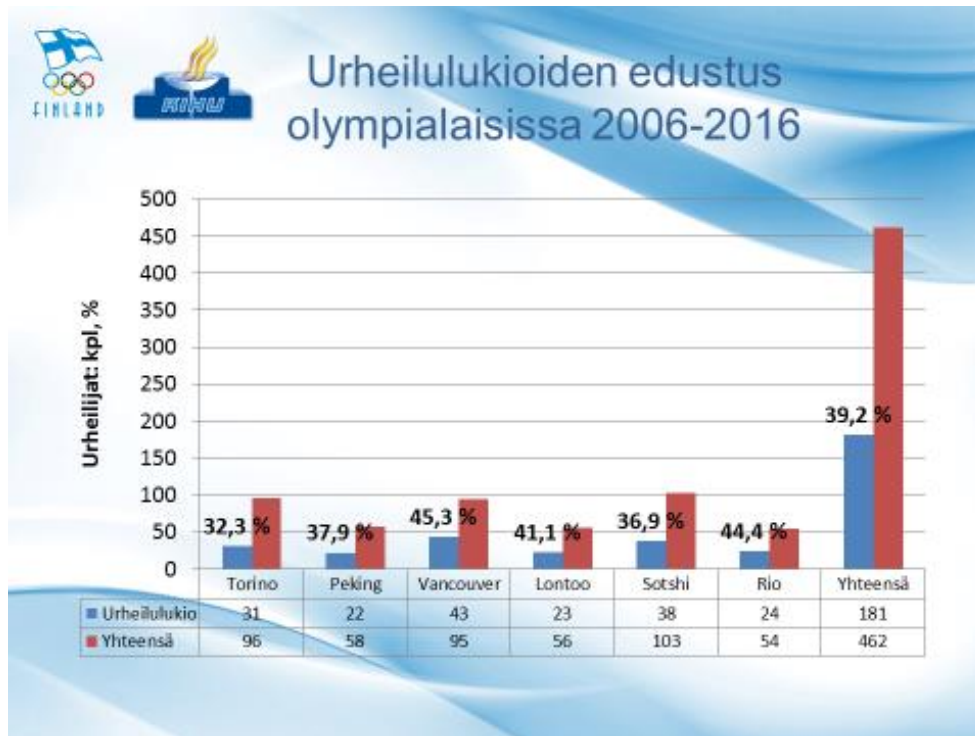
Helsingissä 4.9 2017

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea

Mika Kojonkoski
johtaja
Suomen Olympiakomitea, Huippu-urheiluyksikkö

Liite 1. Urheilulukiolaiset Olympialaisissa 2006 – 2016, Sotsin talviolympialaisissa 2014 sekä Rion kesäolympiakisoissa 2016. Lähde Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus.

Liite 2. Valtakunnallinen urheiluakatemioiden ja valmennuskeskusten rakenne

